

hrambo posušenega poplavljenega arhivskega gradiva in hkrati zastaviti vse sile za trajno rešitev prostorske stiske. Začasne prostore je v tistem času arhiv dobil v eni izmed stavb dijaškega doma na Grčni, kot najboljša trajna rešitev prostorskih težav pa je bila pri vseh takratnih občinah ustanoviteljicah, pri občinskih kulturnih skupnostih in tudi na kulturni skupnosti Slovenije sprejeta novogradnja arhiva. Pot do realizacije sklepa je bila sicer še dolga, a smer je bila postavljena.

Po odhodu v pokoj se je Manda s svojo družino vse pogostejše vračala na Kozjane, v kraj svoje zgodnje mladosti in z leti je ob delu pridnih rok tam zrasel novi dom. Ob sedemdesetem rojstnem dnevu ji želimo, da bi v njem zdrava in zadovoljna doživela še veliko lepega. Še na mnoga leta, draga Manda!

Aleksandra Pavšič Milost

Dr. Breda Pogorelec (1928–2006)

V torek 25. julija 2006 smo se na ljubljanskih Žalah poslovili od profesorice dr. Brede Pogorelec, slovenistke in jezikoslovke. Breda Pogorelec je bila rojena 1. januarja 1928 v Ljubljani. Maturirala je na

klasični gimnaziji, leta 1952 pa diplomirala iz slovenskega jezika in književnosti ter primerjalne slovnice slovanskih jezikov na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Do leta 1955 je poučevala slovenski jezik s književnostjo na brežiški gimnaziji, takrat pa je postala asistentka na Oddelku za slovanske jezike in književnosti na FF Univerze v Ljubljani. V letih 1956–1958 se je izpopolnjevala na Univerzi v Krakovu in leta 1964 v Ljubljani doktorirala. Od leta 1955 do upokojitve leta 1997 je delovala na Oddelku za slovanske jezike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, od leta 1985 kot redna profesorica za slovenski knjižni jezik in stilistiko. Objavila je številne prispevke iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika, o zvrstnosti v današnji slovenščini, jezikovni stilistiki umetnostnih besedil in besediloslovju.

Med prvimi se je znanstveno temeljito posvetila družbenim razsežnostim slovenskega jezika. Leta 1975 je bila med pobudniki in nato vodja akcije za ureditev odnosa do slovenščine v javnosti. Pozneje je sodelovala v delovnih skupinah Sveta za slovenski jezik in predsedovala delovni skupini za jezikovna vprašanja v Državnem zboru Republike Slovenije.

Ob vprašanju zgodovine slovenskega jezika smo se s profesorico Pogorelčevno srečali tudi v arhivih. V Arhivu Republike Slovenije smo se veliko pogovarjali o njenem videnju zgodovine jezika kot izjemno pomembnega področja zgodovine. Bila je mentorica številnih naših razstav. *"Slovenščina v dokumentih skozi stoletja"* pa je bila celo njena ideja. In od takrat je sodelovala pri vseh razstavah, ki so zadevale jezik in književnost in napisala tudi nekaj uvodnih člankov v razstavne kataloge. Bila je prizadevna lektorica naših publikacij. Sodelovala je tudi pri nastajanju strokovne revije Arhivi.

Zato ni čudno, da so ji bili arhivi blizu. Poudarjala je pomen arhivskega gradiva za preučevanje razvoja slovenskega knjižnega jezika in pri tem vlogo, ki jo lahko imajo arhivisti, ki ob neposrednem stiku z dokumenti najlažje opazijo tudi drobne podatke in zapise o jeziku. Poudarjala je potrebo po sodelovanju arhivistov, zgodovinarjev in jezikoslovcev. Spodbujala je k sprotnemu objavljanju odkritih zapisov slovenskih besedil.

Čeprav sodelovanje sčasoma zaradi mnogih obveznosti ni bilo več tako intenzivno, je ostala naklonjena arhivom. Spominjamo se zadnjega pogovora z njo. Po telefonu smo jo prosili za podatek v zvezi z izdajo virov o kulturnem sodelovanju med Slovenijo in Rusijo do prve svetovne vojne, ki jo pripravlja republiški Arhiv v sodelovanju z rusko stranjo. Kako se je razveselila, da bodo dokumenti objavljeni! Očitno že zelo bolni ni bilo odveč v svoji knjižnici še preveriti podatek in nam ga takoj posredovati.

Njeno sodelovanje, prijateljski nasveti in pobude pri načrtovanju pospešenega razvoja Arhiva, naših

prvih objav, so bili dragoceni. In rezultati, predvsem objavljena slovenska besedila, nas bodo spominjali nanjo.

Marija Oblak Čarni, Ema Umek

**Marjeta Vodopivec
(1950–2006)**

Na pokopališču v Štepanji vasi smo se 29. avgusta letos poslovili od naše Marjete. Naše zato, ker smo jo v službi kar nekako posvojili, vsak dan za del dneva, čeprav njeno delo dokumentalistke raziskovalke na Oddelku za arhiviranje in dokumentacijo Televizije Slovenija ni bila njena prva in edina služba.

Marjeta je poklicno pot kmalu po opravljeni diplomski na Filozofski fakulteti začela v vrtcu Najdihojca, nadaljevala jo je na osnovni šoli Trnovo in nato desetletje učila horjulske otroke angleškega jezika. Na Radioteleviziji Slovenija se je zaposlila leta 1987, najprej v radijski fonoteki kot referentka za govorno fonetiko in nato kot arhivarka dokumentalistka v radijskem arhivu, zadnjih deset let pa je pri nas, v televizijskem arhivu, urejala besedila oddaj. Občasno se je ukvarjala tudi s prevajanjem in lektoriranjem pri strokovni službi za gledališko in kulturno dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije. Redno se je udeleževala seminarjev, srečanj in izletov Arhivskega društva Slovenije in prav ona je bila tista, ki je vsako leto zbrala prispevke za članarino Društva za vse zaposlene na RTV Slovenija. Nepogrešljiva je bila tudi na vsakoletnih zborovanjih, namenjenih tehničnim in vsebinskim problemom klasičnega in elektronskega arhiviranja v Radencih, ki jih prireja Pokrajinski arhiv Maribor. In v toliko letih se nabere veliko oddaj, veliko besedil, veliko besed in veliko spominov, veliko misli, ki se zbudijo, ko blazinice prstov drsijo po tipkovnici in te misli kot droben, neviden prah natresejo

arhivski škratki med liste papirja. Ali pa te besede lovijo v mreže lovke računalniških programov, ki hranijo spomine – lepe, srečne in tudi žalostne.

Žalostne, kot je bil tisti ponedeljek okoli osme ure zjutraj, ko je zazvonil telefon, ki sta si ga delili Jožica in Marjeta. Aco, ki je bil prav takrat pri njih mizah, je dvignil telefonsko slušalko, nekaj časa poslušal, nato jo nemo odložil in nam povedal, da se Marjeta ne bo več vrnila k nam.

Kolegi in prijatelji nismo mogli in še zdaj ne moremo verjeti, da Marjete Vodopivec ni več med nami. Pred tremi tedni je odšla na dopust, na dan, ko bi se morala vrniti v službo in biti spet med nami, pa smo se zadnjikrat poslovili od nje.

Marjeta je bila dobra prijateljica in kolegialna sodelavka. Vedno je bila pripravljena priskočiti na pomoč. Bila je tiha, skromna in neopazna, toda na voljo, ko smo jo potrebovali. In sedaj je ni več. Tega kar ne moremo sprejeti. Sicer pa modreci pravijo, da živiš toliko časa, dokler se te spominjajo. Da je Marjeta odšla od nas za vedno, bomo slej ko prej morali sprejeti, spominjali pa se je bomo prav gotovo še zelo dolgo.

Marjeta, na tvojem zadnjem potovanju tja, kjer so red in lepota ter razkošje in mir doma, se od tebe poslavljamo s prevodom verzov iz tvoje diplomske naloge:

Poglej, nad kanali
so čolni pospali,
ki jim potepuška je nprav;
da tvoje si želje
vzemo za povelje,
od konca sveta sem jih zbral.

Tam sonca večerna
čez polja se mirna
čez vodo, čez mesto razstro,
da v rožah in zlatu
ko v gorkem ornatu
svet v sen se zaziblje sladko.

(C. Baudelaire)

*Aleksander Lavrenčič
s sodelavkami in sodelavci Oddelka za arhiviranje
in dokumentacijo TV Slovenija*